

N:o 42.

Af Herr C. J. Jakobson i Karlshult: Angående ändring i bestämmelserna om kommuners rätt att förfoga öfver sina kyrkokassor.

Vid 1882 års riksdag afgafs af Herr C. A. Larsson under N:o 101 motion derom:

»att kommuner, hvars kyrkokassor öfverstiga ett visst belopp, t. ex. 5 à 10 tusen kronor, ega använda öfverskjutande beloppet till sådana ändamål, som äro för kommunen gemensamma, såsom skol- och fattighusbyggnader eller vissa aflöningar åt skollärare, der flere än en äro för kommunen behöflige, dock att, om kapital användes, beslut derom bör underställas domkapitlets pröfning, och att besvär öfver dess beslut må fullföljas hos Kongl. Maj:t».

Häröfver afgaf Lag-Utskottet under N:o 41 följande utlåtande och hemställan:

»Då af de många ansökningar, som af församlingar till Kongl. Maj:t ingifvas om tillåtelse att använda kyrkokassemedel till vissa uppgifna ändamål, framgår, att stor ovisshet för närvarande är rådande beträffande församlings rätt i nämnda hänseende;

då Kongl. Maj:t följaktligen besväras med pröfning af en mängd dylika ansökningsärenden, utan att något verkligt behof kan anses förefinnas, att alla dylika frågor skola dragas under högsta statsmyndighetens pröfning i ansökningsväg;

och då större frihet i disposition öfver kyrkokassorna synes, med nutidens mera utvecklade kommunala lif, utan fara kunna åt församlingarne lemnas;

får Utskottet, med anledning af motionen, hemställa, att Riksdagen må i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t ville taga i öfvervägande, om, och i sådant fall i hvilken utsträckning större frihet än för närvarande enligt åtskilliga äldre författningar tillkommer kyrkoförsamlingarne att förfoga öfver kyrkokassorna, må kunna dem tillerkännas, hvad angår sådana ändamål, om hvilka kyrkostämman har att sig vårda, samt, derest en sådan utsträckt dispositionsrätt öfver kyrkokassorna finnes lämpligen böra församlingarne tilläggas, till Riksdagen aflåta nådig proposition om de förändringar, som deraf må påkallas i gällande förordningar om kyrkostämman, samt kyrkoråd och skolråd.»

Vid föredragning af denna hemställan den 22 April 1882 blef densamma af Andra Kammaren oförändrad bifallen och af Första Kammaren genom votering med 43 nej mot 39 ja afslagen.

Hvad som, efter hvad jag kunnat utröna, utgjorde hufvudskälet för afslag i Första Kammaren, så bestod det deri, att som man ansåg, då endast egare af fast egendom det ålåg att bygga och underhålla kyrka, vore det orättvist att af kyrkokassorna taga till sådana ändamål, der andra inom kommunen vore i kostnaderna skyldiga att deltaga. Vore det så, menades, att kyrkobyggnad vore en gemensam angelägenhet för församlingen, så att kostnaden därför utginge efter fyrk, eller utaf alla till utskylder i församlingen förpligtade medlemmar, skulle om kassans anlåtande icke så mycket vara att säga; men kommer man med en proposition att nå en sådan förändring, då kan man taga för afgjort, att alla icke fastighetsegare komma att skria om orättvisa och motsätta sig förändringen.

Emellertid har icke dess mindre en sådan förändring nu skett, nemligen enligt förra årets Riksdags beslut, att byggnad och underhåll af kyrka är en församlingens gemensamma angelägenhet.

När detta är händelsen, hvarigenom hufvudorsaken till frågans fall i Första Kammaren bör anses vara undanröjd, och med hänsyn till den stora välvilja motionen rönt såväl inom Kamrarna som Lag-Utskottet, vågar jag nu upptaga denna C. A. Larssons, till min motion, och med åberopande af hans för motionen anförda sakrika motiv, jemte det jag i frågan haft äran erinra, får jag vördsamt anhålla, det Riksdagen ville besluta att i kyrkolagen intaga det stadgande,

att kommuner, hvars kyrkokassor öfverstiga ett visst belopp, t. ex. 5 à 10 tusen kronor, ega använda öfverskjutande beloppet till sådana ändamål, som äro för kommunen gemensamma, såsom skol- och fattighus-

byggnader eller vissa aflöningar åt de församlingens tjänstemän eller qvinnor, som å kyrkostämma väljas. Dock att, om kapital användes, beslut derom bör underställas domkapitlets pröfning, och att besvär öfver dess beslut må fullföljas hos Kongl. Maj:t.

Stockholm den 25 Januari 1886.

C. J. Jakobson.

N:o 43.

Af Herr C. J. Jakobson i Karlshult: Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utfärdande af ändrade föreskrifter i afseende å stamsoldaters inställelse vid öfningsmötena.

Vid sammandragning af landets stamsoldater å exercishedarne till de årliga öfnings- och regementsmötena tillgår det ofta så, att någon punkt på ett å två mils afstånd från lägerplatsen bestämmes, der vissa korporalskap dagen före inryckningen samlas. Så t. ex. kallas af Kongl. Andra lifgrenadierregementet äfven de som bo i närheten, ja en del till och med i omedelbara närheten af å Hallsberg—Mjölby-banan liggande jernvägsstationerna Karlsby, Motala verkstad och Motala, att samlas vid drygt tre mil derifrån liggande Flistad Brunn, hvarifrån till inom Östergötlands län varande exercisplats Malmslätt är ungefär $\frac{3}{4}$ mil. Härigenom inträffar då den menliga omständigheten, att de, som bo nära jernväg och tillgängliga stationer, det oaktadt nödgas att flera mil land-